

Konserto a la Grotto

Ikki nýtt verk eftir Kristian Blak, men Føroya Symfoniorkestur á bjarguferð á hálvlidnum Skeykpalli

Várkonsertin hjá Føroya Symfoniorkestri var stuttligasta orkestur-uppstøtt, eg nakrantíð havi sæð.

Vakurt var tað. Nógvar var gjørt burtur úr - blómprýði og runnar í urtapottum og «byggipallurin» var allur klæddur í svart klæði.

Men eitt er eygu áhoyraranna, annað er oyru spælaraanna. Tað er av størsta tydingi, at hvør einstakur leikari kennir seg sum part av heildini, og tað kann neyvan vera lætt at sita sum óroyndur violinnæmingur í «grotto», tá blásararnir blása handan dalar og fjøll!

Hetta merkti tíværr eisini konsertina nakað, einahelst í fyrsta helmingi.

Schubert 200 ár

Fyrri helmingur av konsertini var ein føðingardagsheilsa til tónaskaldid. Alt gott um føðingardagar og aðrar merkisdagar, men er hetta nóg góð grund til at fylla alheims skráir við

meira ella minni spennandi tónleiki? Sjálvur haldi eg, at vit lætt koma at kenna okkum bundin av at fylgja rákinum, hóast hundrættals verk kanska høvdu hóskað betur, bæði til orkestur og áhoyrarar.

Nógvar gott kann sigast um Schubert - óteljandi eru hansara vøkru lög - men størri verkini eru eftir mínum tykki minni spennandi at ljóða á.

«Rosamunde» er vakur tónleikur. Eyðkennislagið er kent og væl dánt av fólki flest, men tónleikurin krevur nógvar meira, enn mong munnu geva sær far um.

Eftir mínum tykki eitt trupult verk at lata upp við, men kortini fekk orkestrið rist byrjanartupulleikarnar av sær og kom rættuliga væl fyrri seg eftir stuttari løtu.

Martin royndi veruliga at lyfta tónleikin upp úr «Grotto» - hann nýtti ikki

sørt av orku, og í støðum eydnaðist væl at geva tónleikinum innihald.

Symfoni nr. 3

Havi ikki høyrð hesa symfoni áður, men hevði neyvan gitt, at Schubert hevði skrivað hana heldur, visti eg tað ikki frammanundan. Sum eg høyrði hana kundi hon verið skrivað av einum og hvørjum Wiener-klassiskum tónaskaldi - kortini var okkurt, sum minti um Schubert í teimum smáu temunum.

Symfoniin ger ikki nýtslu av øllum orkestrinum. Tungu málparturin ventar, so hon fær ongantíð gólvíð at rilla. Heldur er tað smáu ljóðbrigdini, ið Schubert - eins og Mozart - spælir sær við.

Tónleikurin skiftir alsamt frá stillum glarum strúkaraleiki til fult orkestr.

Stevið skiftir titt og knapt, og sera trupult er at finna stevið aftur, verður tú tveit-

ur úr ringinum, og beint í ein fremmandn dans.

Hetta slagið av tónleiki sýnist ikki at hóska serliga væl til føroyska lyndið ella føroyskan «spælistil». Vit eru kanska heldur «seintlyntari» enn fólk sunnanfyri okkum. Sum tónleikari kennir tú teg ikki sørt nakn - an í tilfíkingum verki, tú hevur einki tónaskjöldur at goyma teg aftanfyri, og tá er ikki føroyingum líkt at tveita kenslurnar fyrri borið.

Eitt sindur óneyvt kendist spælið við nøkur av teimum mongu stevvegumótunum, men føroyingum líkt - og ikki minst Martini fyrri at takka - so kom tónleikurin altíð aftur á beint. Og hóast spæligleðin bert í fáum støðum veruliga tók spælarnar við sær, so var hetta kanska eins nóg sjálvt verkið, sum eftir mínum tykki neyvan leggur upp til tey stóru kenslubrotini.

Sum heild kann sigast, at symfoniin eydnaðist nokkunda væl. Fólk vóru væl nøgd við løtuna.

Intermezzo.

Karelia suitar minnir um ein málning eftir Mykines. Eins og finnlendingar hava ein sóran og tungan granna, so hevur Mykines bergið og náðleysa havið.

Tað er, sum málari Sibelius viddirnar. Tú kennir tað, sum gongur tú einsamallur í iðni, eitt horn «signalerar» og langt burturi hómost ein hergonga, spakuliga nærkast hon, fer fram við og hvørstur spakuliga í sjónarringinum.

Ballade

Annar partur er sorgblíður og fílin. Violinirnar

spæla djúpar tónar, og eins og ein einslig lógur hoyrist oboin langt burturi. Violinirnar hevja seg í tónalegunum, vit nærkast onkrum okendum, fleiri og fleiri ljóðføri koma við - fagottin hongur á djúpum tóna og eisini hesaferð fjarar alt saman við strúkarunum burtur í allar ættir.

Aftur hómost okkurt. Orkestrið veksur aftur upp úr dýpinum, og vit flyta okkum spakuliga inn í ein kenslumettaðan heim, har «eingilskt-hornið» við sínum yndisvøkru tónum býður okkum vælkomnum, bert

Hebridurnar

Hóast Mendelsson ikki er norðurlendingur, so hevur hann í verkinum «Hebridurnar» lagt nakað, sum vit kunnu kenna aftur í okkara norðurlandi. Tónleikurin er sera vakur og kensluborin. Her er himmal og hav, mjørki og sólarglottar, djúpsøgd loyndarmál í celloum og fagottum og kviksøgd afturljóð úr teimum ljósu ljóðførunum.

Her vóru spælarnir heima, og hóast onkra smávegis ósemju í stevinum, so skapti orkestrið her eina vakra og kensluborna tónamynd.

Sibelius

Hetta var eftir mínum tykki best eydnaða framførslan.

